

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiuri 30 fil.
rândul cu litere garmondi.

Vorbirea contelui Ștefan Tisza,

rostită în dieta țării în ședința din 20 Februarie 1914.

(Fine.)

Chestia autonomiei provinciei bisericesti gr.-catolice de Alba-Iulia și Făgăraș va fi rezolvată deodată cu autonomia romano-catolicilor, dar guvernul nu are excepție, ca la rezolvare raporturile speciale ale amintitei provincii bisericesti să fie luate în considerare în mod corespunzător. Despre aceea deci, că să fie separat organisația autonomia lor, după modesta mea părere, nu poate fi vorba. Chestia trebuie tratată atunci, când peste tot va fi rezolvată chestia autonomiei catolice maghiare. Ceeace în prima linie depinde dela factorii competenți bisericesti, dar din partea guvernului nu se respinge ideea, ca raporturile speciale ale diecezelor acestora să se iee în considerare în mod corespunzător. (Aprobări).

Sub rosa mai amintesc aici, aceea despre ce a fost de multeori vorba în ziare, că despre înființarea de nouă episcopii peste tot nu a fost vorba. A fost vorba, să atins în discuție chestia înființării episcopiei gr.-ort. maghiare, iar noi am declarat, că guvernul nu se ocupă în prezent cu chestia aceasta, nu are de present intențunea să o înființeze, însă cu privire la viitor nu și leagă nici decum mâinile în chestia aceasta. (Aprobări).

In urmă, împărțirea diecezei catolice de Hajdudorog va fi rezolvată, pe lângă o procedură, care oferă garanții împărțialității, iar greselile obvenite vor fi îndreptate (Aprobări).

Cu chestia aceasta ne-am ocupat mai amănunțit și lucrul e destul de clar înaintea ochilor noștri. E cu totul afară de indoeală, că afirmările cari vorbeau despre încorporarea de peste 40.000 de Români, trec departe de realitate. Si iarăși e neîndoios, că la hotarele dinspre răsărit ale diecezei au fost alăturate la dieceza câteva comune bisericesti române foarte însemnante ca număr de suflete, astfel de comune bisericesti, a căror populație e în preponderanță română, așa că după datele noastre și după datele oficioase ale statisticei se poate aduna acolo un grup compact greco-catolic de 10—12.000 de suflete, din care 9/10 sunt Români și numai 1/10 sunt Maghiari. Eu socot deci, că nu este nici un motiv, pentru care i-am sili pe aceștia să intre în dieceza maghiară, și nu i-am da îndărât diecezelor lor naturale, de Oradea-mare, respective Blaj, sau Gherla. (Aprobări). In schimb însă s-au întâmplat și alte greseli la înființare. Au fost scăpate din vedere acolo astfel de comune bisericesti, a căror populație e în preponderanță maghiară și au fost scăpate din vedere centre foarte însemnante orășenești, (Aşa e. Adevărat), unde astăzi sunt cu miile credincioșii gr.-cat. maghiari, unde deci există orice condiție pentru înființarea de parohii gr.-cat. maghiare. Aşa cred, că chestia

aceasta trebuie rezolvată punându-se în legătură ambele ei laturi. (Aprobări). Cred că trebuie să se dea îndărât diecezelor române comunele, în care populaționea formează în preponderanță Români, și iarăși au să fie alăturate la dieceza de Hajdudorog comunele cu populație preponderantă maghiară. (Aprobări). Aşa cred, că dacă manuăm chestia cu reciprocă bunăvoie, pe bazele acestea ea poate fi rezolvată spre multămirea generală, astfel, că prin aceasta dieceza de Hajdudorog își păstrează extinderea ei de acuma, cu deosebirea, că va avea cu 8, 10 ori 12 mii de Români mai puțini, și cu tot atâta Maghiari mai mulți între credincioșii ei (Aşa e!), ceea ce, așa cred, că dacă luăm lucrul din punctul de vedere cu adevarat corect și neagresiv, e corect și din punct de vedere românesc, și din punct de vedere maghiar. (Aşa e! Aşa e!).

Stimată dietă! Am percurt seria întreagă a însemnărilor mele. Binevoiți a' mi permit acum, ca pe scurt să reasumez cele spuse. (Să auzim!).

Am fost stăpânit de speranță, că tot ce v'am comunicat, ce în cursul convorbirilor lungi confidențiale personale împreună am discutat temeinic, despre ce am vorbit, că toate acestea vor servi de motive suficiente, ca partidul naționalist român să facă în programul său schimbarea, care după mine singură poate să asigure deplinul succes. Am crezut aceasta, cu toate că fiecare privitor nepreocupat trebuie să recunoască, că la dreptul vorbind în aceste expunerile mele, durere, foarte lungi, nu e nimica, ce ar schimba structura de drept de astăzi a statului ungar ce ar schimba caracterul național al acestuia, ce ar despăgubi politica națională maghiară de o singură forță a ei, de o singură poziție de putere. Am crezut, cu toate acestea, că chestiile acestea luate la o laltă ar putea să formeze astfel de pârghii însemnante pentru valorarea economică, culturală, socială, a românilor din patrie, (Aşa e!) pentru mai buna ei dezvoltare, ca să se poată simți mai bine în țara aceasta, ca să poată satisface mai bine datorințelor sale față de neamul propriu și față de patrie, — încât cu greu am renunțat la speranță, că'mi va succede să conving pe conducătorii partidului naționalist român, că ei atunci procedează corect, dacă din dispozițiile acestea puse în vedere trag consecvențele dorite de mine.

Văd, că lucrul întimpină mari greutăți, din punctul lor de vedere. Una a fost, perderea pe care au suferit-o din punctul de vedere al valorii politice pe urma aranjării noilor drept electoral. Punându-mă în situația lor recunosc, că a fost o mare

surprindere, că numărul celor 42 de cercuri de acuma, cu majoritate română, scade probabil la 27. Si cu toate, că drumul desvoltării din viitor e deschis pentru ei în privința aceasta, nu pot să mă minunez, că faptul acesta a fost descurajator, deprimător pentru ei. Cu sufletul îliniștit primesc răspunderea pentru aceasta, chiar și din punctul de vedere al păcii naționaliste, care punct de vedere îl onorează totdeauna și între toate împrejurările, pentru rezolvarea aceasta, după cum am avut onoare a arăta și eri în mod detailat, e corectă din punctul devedere obiectiv, pentru că eu o țin de corespunzătoare raporturile existente de putere, (Aprobări vii) și pentru că rezolvarea aceasta poartă în sine în mod automatic condițiile îndreptării și din punctul lor de vedere (Aşa e), îndată cum va succede, ca raporturile de putere să fie modificate cu ajutorul culturii în favorul lor. (Aşa e! Aprobări vii).

Eu așa cred, că dacă primesc ei mâna de pace, așa cred, că dacă ar fi oferit guvernului modalitatea ca să facă și pe terenul desvoltării culturale române tot ce poate face, — dacă să sisteză agitația naționalistă, — ce însă nu poate să facă, că vreme stă în fața acestei agitații, așa cred, că prin aceasta s'ar fi precipitat desvoltarea culturală, care largeste înaintea lor calea valorării politice. (Aşa e. Aprobări vii). De altă parte recunosc și aceea, că încă și o altă chestie a facut să fie pentru ei psihologic este foarte greu lucrul, și aceasta se referă la executarea legii de naționalitate. (Să auzim). Am impresia, onorată casă, se poate că mă însel, dar am impresia, că dacă noi executăm legile existente și apoi lăsăm în grija vieții, ca din aceste jumătăți de cuvinte să formez ea jumătăți de lucruri reale, cred că am fi ușurat foarte mult înțelegerea. Atunci, așa cred, ar fi stat stimații domni deputați foarte aproape de o altă determinare. (Aşa e).

Dar mărturisesc, că aș fi ținut, că e joc frivol, dacă în aceasta chestie atât de însemnată și atât de delicată aș fi căutat, ca în modul acesta să trec peste greutățile chestiunii. (Aprobări vii). Si așa cred, că dacă și risc succesul momentan, pentru rezultatul final, care eu prevăd că va veni, poate că într'un viitor îndepărtat, poate că atunci, când noi de mult nu vom mai trăi, dar eu îl văd venind pentru că trebuie să vină, fiindcă e poruncă unei necesități ascunsă în adâncul lucrului, (Aprobări vii) în interesul căruia, fie că succede ori nu pasul acesta, eu vreau să sevărșesc munca onestă de pionir (Aprobări vii) pentru acel rezultat final, și din punctul acestuia de vedere eu țin, că aceea e procedura corectă, dacă acum privim în fața tuturor greutăților și desvălim toate adevărurile, evenimentele neplăcute. (Aprobări vii). Iar privit lucrul din acest punct de vedere, nu ne putem ascunde din fața faptului, că singuraticele dispoziții ale legilor dela 1868 și adepă dispoziții foarte

însemnate, e cu neputință a le executa, (Aşa e!) E cu neputință a le executa pentru aceea, pentru că legile dela 1868 au fost niște manifestări idealiste, esită din dispoziția ridicată a națiunii maghiare, care și-a redobândit libera exerciție a libertății ei constituționale. (Aşa e!) Legile dela 1868 le-a adus națiunile maghiare în credință, că manifestarea aceasta a frațietății, făcută aproape cu o uitare de sine, va afla resunet la fel (Aşa e!). Că cetățenii de buze nemaghiare ai țării cu bucurie recunoscătoare vor accepta baza legală, că va fi îngropată orice ură, va fi îngropată orice neînțelegere, va fi îngropat orice atac îndreptat în contra unității teritoriale a statului maghiar, în contra unității politice a națiunii maghiare. Rezultatul însă a fost o amără decepție. (Aşa e!).

Legea aceasta au batjocorit-o, au numit-o lege tirană. Au pășit față de ea pe terenul celei mai largi agitații, mulți dintre cetățenii nemaghiari ai țării. S'a început agitația în țară și s'a început ponegirea națiunii pretutindenea. S'a început în astfel de cercuri austriace, de unde s'a așteptat anumit sprijin și a început lupta, răsboiu, în largă și mare opinie publică europeană. (Aşa e!) Dar puteau fi puse în vigoare dispozițiile acelea, din partea națiunii maghiare fără sinucidere, dispoziții, pe care ea voea să le aplice față de frați iubitori, nu față de dușmani? (Aşa e!) A trebuit să luăm deci o altă direcție, a trebuit să rotunzim mai bine și pe terenul instituțiunilor caracterul național al statului ungar, a trebuit să creăm atât la justiție, cât și în administrație, organismul cu caracter maghiar, care e o creație de necesitate a acestei desvoltări semicentenare, care a trebuit să urmeze, fiindcă în direcție contrară toate premisele s'au dovedit de false, și pentru că repet, ar fi fost o nebunie și act de sinucidere din partea statului maghiar, din partea națiunii maghiare, executarea legilor create pe baza de premise false. (Aprobări).

Acum deci trebuie se mergem mai departe pe aceste base, și întocmirile legale, care există, și cu privire la cari tocmai punctele de vedere limbistice am avut onoarea în expunerile de acumă a le arăta în mod poate prea detailat, trebuie menținute, și adaog încă, că din timp în timp, după cum să arată necesitatea, trebuie să le trecem și în alte legi noi, spre a înceta anomalie, ca față de stările fapțice, isvorate din praxă, să se poată face provocarea la legi vechi și obsolete, dar încă totuși existente.

Așa cred deci, că atât pe terenul cultural, cu privire la școale, cât și cu privire la limba în administrație, trebuie să aducem astfel de dispoziții legale, care să corespundă actualelor stări de lucruri. (Aprobări). Dispozițiile acestea vor asigura la institutele maghiare de stat limba de propunere maghiară, dar totodată, după cum am avut onoare a arăta, vor asigura acelea pretensiuni juste, pe care cu drept le poate avea fiecare ce-

tăjean de buze nemaghiare al țării, ca la autoritatea sa, în limba sa maternă să poată fi înțeles, să și poată căuta dreptatea, să și poată preda plânsarea, iar autoritatea să i poate explica punctul ei de vedere. Si earăși și pe terenul instrucției să asigure conservarea și dezvoltarea culturii române, cu un cuvânt, a culturii de limbă nemaghiară.

E de netăgăduit, că lucrul așă stă, că stimări domni au avut o situație foarte grea atunci, când eu am cerut dela ei, ca tocmai față de acel guvern să se pună pe punctul de vedere al unui program nou, modificat, care guvern n'a făcut alta, decât aceea ce au făcut antecesorii, dar poate că mai frică și-a constatat punctul de vedere, (Voci: Mai onest!) mai cu sinceritate a declarat, că nu e dispus a executa anumite dispoziții ale legii de naționalități, devenite obsolete, și prin agitația purtată în contra legii au fost despăiate de condițiile lor morale. (Aprobări vii).

Toate împrejurările acestea au dus la rezultatul, că comitetul partidului naționalist român a adus hotărârea apărută în ziare și cunoscută nouă, tuturor.

Cumă hotărârea aceasta așă a ieșit, repet, că regret foarte mult. Ar fi mare greșală, dacă am desconsidera-o, dar greșală ar fi și dacă am pune prea puțin pond pe rezultatul, care a rămas totuși pe seama viitorului, ca residiu al schimbului de idei, purtat în curs de un an. Nu neg, că con vorbirile pe care le-am avut unii cu alții, în curs de multe ore, au sădit în mine multe amintiri simpatice. Nu neg, că în mine s'a întărit impresia, că stau în față cu astfel de bărbăti, cu cari în multe privințe nu pot fi de acord, de cari, durere, și astăzi, încă în multe chestii însemnate mă desparte un contrast adânc, cu cari nu țin de imposibil, deși aș regreță, ca eventual să pot ajunge în mare contrast în luptele politice din viitor, dar cari întru adevăr cu o obiectivitate vrednică de stîmă, cu eschiderea desăvârșită a oricărui moment personal, mărunt, slab, au servit cauza comună, care după concepția lor, eu o aflu de necorectă, formează interes public pentru românia din patrie. Si eu cred, că faptul în sine, că am avut oca siunea de a discuta aceste chestii de repetiție, în mod intim, în cerc cu totul restrâns, ne-a apropiat poate mai bine de înțelegerea reciprocă, necesară, pentru că nici în viitor să nu lăsăm să se desvoalte raporturile românia din Ungaria în direcția, care ar înăspri, ori ar duce la estrem fatal contrastele. Si dacă cineva compară hotărârea dată acum din partea comitetului român, cuprinsul, tonul, limba ei, cu enunțările de mai nainte ale partidului naționalist, e imposibil să nu constate o moderăție în ton, e imposibil să nu constate o anumită năzuință serioasă spre înțelegere și pace, pe care eu, deși acum nu și-a ajuns scopul, deși, după mine în mod foarte greșit, să o opri în față pasului decizor, nu o bagatelizez și nu vreau să-i detrag din importanță, prin declarații neînțelese.

Stimări concetăteni, cari au mare influență asupra lumii sufletești a unei părți însemnate a românia din patrie, au atins, astfel de corzi, în ce privește dorul de pace și moderăție, cari, așă cred, vor afla resunet totdeauna în sufletul maghiarului, și cari se pare, că împing năzuințele lor politice spre o astfel de direcție, în care direcție, după convingerea mea cu mai bun succes vor putea servi cauza românia din patrie, decât dacă s-ar întoarce îndărăt la sgândărarea pașunilor, la politica acuzărilor, a lozințelor agitatorice. Eu doară nu am făcut secret nici odată din aceea, și o spun și acum, că eu văd un mare interes național, un interes național

maghiar, în aceea, că elemental foarte prețios, reprezentat de cei aproape trei milioane de Români din Ungaria, și ar afla locul seu în cadrele politice naționale maghiare, și l-ar afla într-o astfel de acțiune politică, în care să nu fim contrari, ci amici buni și aliați. (Așa e!) Dar dacă aceasta e un interes însemnat pentru Maghiari, pentru Români din patrie e chiar interes vital. Pentru scuze, aceste jumătăți de dispoziții, la cari am putut ajunge acum, pot să fie foarte prețioase pentru timpul de transiție. Ele reprezintă un progres de mare preț față de trecut, dacă stimări domni mai fac unul după altul și pașii cari mai resteză. Dar cu aceste jumătăți de dispoziții încă nu fac ei cu putință, pe lângă cea mai mare bună voință, nici guvernului, nici dietei, nici societății maghiare, ca să se pună pe un astfel de punct de vedere, de unde poate fi aflată rezolvarea. Pentru ce se va întâmpla în stadiul actual al lucrului? Unele dispoziții singurative, pe care în sine noi le aflăm de corecte, de necesare, pot fi luate, și sigur că vor fi luate; dar între dispozițiunile espuse de mine sunt foarte multe și de acelea, a căror condiție prealabilă, am accentuat doară de repetiție în espunerele mele, este, că să nu stăm în față cu dușmani, ci cu amici buni și de încredere (Aprobări), despre cariștim, că nu au gânduri ascunse politice, îndreptate în contra unității naționale a statului maghiar. (Așa e!)

Nu poate să fie vorba deci despre realizarea a multor măsuri, cari devin realizabile numai în momentul, în care partidul naționalist român elimină din programul seu părțile, cari din acest punct de vedere deșteaptă neîncredere și antipatie. Si până nu se întâmplă aceasta, nu poate prinde teren în opinia publică maghiară, în societatea maghiară, concepția, dispoziția, starea sufletească, necesară pentru a putea asigura și pe seama cetățenilor de buze române ai patriei toate condițiunile concordiei, ale unirii frățești. Acestea nu pot fi turnate în paragrafi, (Așa e!) nu se pot decreta, pe lângă cea mai mare bunăvoiță, ci ele trebuie să treacă în sufletul poporului, în corpul social maghiar și român, în suflet, în viață sentimentală și intelectuală. Iar aceasta se poate ajunge numai atunci, dacă eliminăm tot ce poate produce contrast, neîncredere, antipatie. (Aprobări vii.) Aplause, aclamări).

Durere, lucrul acesta nu s'a întâmplat. Că ce ascunde viitorul în sine, nime nu poate să știe. Guvernul, din partea sa, va merge mai departe pe calea pe care a precisat-o de atăteaori politica națională, și pe care i-a stabilit-o adevăratul fundamental, mărturisite de atătea și atăteaori. Noi trebuie să ne înțelegem datorința, pe care dator e fiecare guvern să o împlinească, față de fiecare cetățean al țării. Noi trebuie să căutăm se cunoaștem toate plângerile, toate retele, toate interesele cari așteaptă să fie satisfăcute, sprijinile, trebuie să căutăm se îmbrățișăm interesele îndreptățite ale fiecarei pături sociale, încredințată în griji și răspundere noastre. Pe lângă aceasta în special în chestii naționale trebuie să facem dispozițiunile, pe cari în sine luat le aflăm de corecte și de necesare. Ca să nu fac despre mai multe vorbă, aici e chestia regulării instrucției din religie, aici e valorarea limbii materne în școalele de stat, în cadrele pe care am avut onoare a le arăta.

Cu privire la acestea eu am spus atunci deja, că ele sunt chestiuni, în cari eu aflu că e pagubitoare actuala stare de lucruri, chiar și din punctul de vedere al politicei naționale maghiare (Aprobări), fiindcă formează isvor de astfel de nemulțumi printre cetățenii nemaghiari cu găndire patriotică ai țării, cari prepară în sufletul lor

dispoziția pe seama agitației naționale. Trebuie se facem tot posibilul, ca se aducem pe cetățenii români ai țării la înțelegerea mai corectă, că ei atunci înțeleg mai corect chemarea lor, când se pun pe terenul deplinei unități cu politica națională maghiară. (Aprobări). Si pe drumul acesta putem să pornim și astăzi, onorată casa. Căci slavă Domnului, în cadrele româniei din patrie sunt și astăzi numărători conducători onorabili și foarte însemnați, cari astăzi deau stau pe punctul acesta de vedere. (Așa e, Adevărat.)

Eu așa cred, că dacă guvernul face politică corectă; dacă guvernul face aceea, ce în jurul chestiilor însărate poate să facă în stadiul de acumă al lucrului; dacă guvernul scoate dinții plini de otrăvă ai situației, la cari de repetiție m'am provocat, de exemplu: *ordinăriunea referitoare la propunerea religiei și eliminarea de tot a limbii materne din școalele cu limbă de propunere maghiară*, prin aceasta sper că ajungem acolo ca fiecare alt pas nou să deștepte dispoziție mai moderată în aceia, pe cari astăzi îl despart încă de noi contraste puternice politice, înmulțind numărul și întărind poziția acelor Români, cari astăzi stau deja pe punctul de vedere al perfectei armonii. (Aprobări vii). În aceasta văd eu chemarea noastră, în aceasta ne vedem toți chemarea, și ne vom nizui, nu prin declarații mari singurative, nici prin dispoziții mari singurative, ci în toate privințele vieții de stat pe terenul vieții de toate zilele, pe calea bunei administrații, prin îngrijirea corectă a intereselor, — se facem servicii. (Aprobări vii). Si sunt de convingerea, că prin aceasta servim cu credință cauza națunii maghiare; și folosind și succesele de până acumă, pregătim înțelegerea perfectă finală, contopirea desăvârșită finală a năzuințelor, doririlor, gândirilor și sentimentelor, de care are trebuință fiecare cetățean al țării, — pe care idee mare și cauză mare eu vreau să o serveșc până la ultima mea resuflare. (Aprobări vii. Aplause, aclamări).

Eu nu rog onorata casă, să binevoiască a lua răspunsul meu la cunoștință. Cum binevoiți a ști, să a dat exprimare dorinței, ca să se dea ocazie pentru fiecare parte a casei, să se ocupe amănunțit cu problema aceasta. Eu aprob, aflu de echitabilă dorință aceasta și măsura bucură foarte mult, dacă chestia ar fi discutată aici, prin ce cauza ar căștiga numai, — s'ar lămuri ideile și opinia publică ar putea vedea mai bine. Prin urmare, rog stimata casă, să nu țee răspunsul meu la cunoștință, ci să binevoiască a pune la ordinăriile desbaterea asupra lui. (Aprobări vii și lungi. Aplause. Aclamări).

Revistă politică.

Austro-Ungaria.

Alegerea de la Lugoj. Devenind vacanța cercului electoral al Lugojului, și noua alegere fiind fixată pe zile de 9 Martie și 10 Martie, înfruntașii români din acel cerc electoral, înfruntașii eri, Marți, în conferință, au luat hotărârea, se nu pună candidat naționalist, parte din cauza scurței timpurilor, parte din motivul, că alegătorii români sunt de astădată în minoritate, față de cei de altă naționalitate, în acest cerc electoral.

Procesul Rutenilor. Eri, Marți, la ameaș, s'a publicat la tribunalul regesc din Sighetul Marmației sentința în procesul intentat Rutenilor. Au fost condamnați la temniță de stat, pentru agitație, 32 de acuzați, iar 23 au fost achitați. În contra celor ruteni acuzați se sistase mai de mult procedura judecătorescă. Cel mai aspru pedepsit este Alexandru Calaliuc, care a primit 4 ani și jumătate; vine apoi Nicolae Sabo, cu 3 ani, plus 400 coroane amendă. În urmă cei 23 au pedepse dela 6 luni până la 2 ani și jumătate. Apărătorii au anunțat recurs de nulitate.

Dieta ungărească. Luni și eri, Marți, dieta s'a ocupat cu votarea proiectului de lege referitor la subvenționarea societăților maritime. Luni după deschiderea sedinței prezidențiale a amintit cazul trist din Dobrogea, propunând, ca dieta să și exprime condoleanțe față de cei care au căzut jertfă atenției și se multămească provinției, că episcopul M. Klossy a scăpat cu viață. Deputatul Polonyi Géza cere, ca martirii din Dobrogea se fie recuși cu numele în procesul verbal al dietei, iar cu privire la cei responsabili pentru această faptă crăde, că au se să căutați în tabăra Românilor ultraisti. Deputatul naționalist român Dr. Alexandru Vaida-Voevod protestează cu indignare în contra acestei calomii și îl revoca în memoria, că partidul național român n'a dat încă atenția, partidul lui Polonyi înse da! (Alușie la Kovács, care a descărcat revolverul în dietă asupra contei Tisza). Astăzi, Miercuri, se va începe discuția parlamentară asupra vorbirei contei Tisza, rostită în chestia tratativelor cu România.

Cronică bisericească.

E lipsă de preoți în România. Cetim în zilele din București următoarele: Mitropolitul Ungro-Vlahiei, în vederea marei lipsă de preoți și motivat de neconvenientele cereri ale credincioșilor, a intervenit la ministerul cultelor ca să ia urgențe măsuri: 1. Pentru urgența înființare a seminariilor desființate; 2. pentru urmărire pe cale administrativă și judiciară a tuturor absolvenților seminariilor și facultății de teologie, spre a intra în cler sau a restituvi statului cheiului făcute cu ei în școlile bisericești; 3. de a se urmări toti acei, cari fug de preoție, înștiindu-se la facultatea de drept sau la școalele militare, și al 4. de a nu se da acces seminaristilor și absolvenților facultății de teologie în nici un serviciu al statului, ci să fie constrânsi să îmbrățișeze cariera preoțească, pentru care s-au pregătit și cum glăsuște legea clerului.

Biserică românească în Ierusalim.

In tradiția poporului român este, că evenimentele mari să fie perpetuate prin un locaș închinat lui Dumnezeu. Astfel se explică numeroasele biserici și mănăstiri, datorite domnilor vechi ai țărilor românești, precum și însemnările donațiunii închinării mănăstirilor dela Sf. Munte și de aiurea din partea lor.

O scumpă dorință a drept credincioșilor era de a se ridica și la mormântul Mântuitorului Nostru un loc de rugăciune pentru numeroșii închinători ce de sfintele sărbători se intruneau acolo.

Cu bucurie orice creștin va saluta apropiația înăpunirea a acestui gând frumos, inițiativa particulară fiind onorată de Augusta patronare a M. S. Reginei Elisabeta a României. Succesul întreprinderii este astfel deplin asigurat.

Actul de constituire a noului comitet de inițiativă particulară pentru ridicarea bisericii românești dela Ierusalim este conceput de înșăși M. S. Regina Elisabeta și are următorul conținut:

Cu voia lui Dumnezeu, fiind a se împlini în curând de ani de domnie a Regelui Carol I, dorința Mea se unește cu aceea a poporului Meu iubit, ca prin înăpunirea unui locaș de rugăciune în însăși Cetatea Ierusalimului, să aducem prinosul nostru de recunoșință către Alorputernicul.

Intr acest templu ridicat în preajma chiar a mormântului Mântuitorului Nostru, poporul credincios va putea slăvi pe Dumnezeu și să se înăpăteze protecția sa în fața străburii.

Pentru înăpăturirea sfântului locaș și a adăpostului pentru închinători, vă fi primită oboala celui sărmătan, că și talantul celui avut, dând fiecare dovedă de iubirea creștinească a neimului românesc. (ss) Elisabeta.

Pentru realizarea că mai repede a Augustei doriște, care este și a întreg poporul românesc, s'a constituit sub Înalta președinție de onoare a M. S. Reginei următorul comitet:

Președinti efectivi: I. P. Sf. Sf., Mitropolitul Primat Konon, I. P. S. Sf., Mitropolitul Moldovei și Sucevei Pimen.

Vice-președinti: Doamna Asica Gr. Filipescu și dl prof. Dragomir Demetrescu.

Scretari: Doamna general Maria Poenaru și dl prof. Al. Tz. Gara-Samurcas.

Membri: Doamna Adina E. Costescu, doa Zoa Dr. Romniceanu, Pr. Cuv. Sf. Arhimandritul Dionisie, Starețul Mrei Sinaia, dl administrator al Casei Bisericii P. Garbovici, dl arhitect N. Ghik-Budești și dl Theodor Burada-Iași.

Ofrandele se vor înmâna Doamnei general Poenaru, str. Pitar Moșu Nr. 17, București.

In afară de subvenția de 200.000 lei acordată de Statul român pentru biserică din Ierusalim, mai sunt și alte legate testamentare în sumă de mai multe zeci de mii de lei, la care se vor adăuga ofrandele ce cu siguranță nu vor întârzi să mai vină.

In asemenea condiții soarta bisericii este asigurată și în curând poporul român va vedea realizarea acestui scump ideal.

Serbările din Deva.

— Raport special. —

In Deva elementul românesc e prea nelinșenat. Câteva familii fruntașe, preoți și advocați, îl pot număra pe degete și căteva sute de zileri, dău tot ce e românesc. In urmă săracie noastră acest element încă nu s-a putut ridica nici până acolo, ca să aibă o școală corăspunzătoare și un camin baremila aparentă pentru iotruniri culturale. Le lipsesc spori multe alte instituții, pe care România din orașe de poziție similară tot le au. Au însă o corporație de bun renume la noi, adică „Reuniunea femeilor române din comit. Hunedoara”.

Activitatea acestei instituții o cunoște deja de mult toți cei ce se interesează de cauzele noastre publice. In 21 Februarie c. si-a ținut ea adunarea generală obișnuită, despre care s-a scris și în zare. Cum conduceră acestei reunii se cugeta la orice migcare ce e de interes românesc, să și cu acea ocazie am văzut sprințul dat de ea, alături de conduceră despărțământului „Asociației”, pentru că în Deva să se manifeste și o mișcare culturală. Dovadă seriale literare din iarnă, dar mai pe sus dovedă concertul dat în Deva la 21 Februarie c. sub patronajul acestei reunii și al despărțământului local al Asociației, — de Reuniunea română de cântări din Orăștie.

Acest concert a fost o manifestație fără păreche românească în istoria orașului Deva. Sala cea mare a teatrului, zidită după modelul celor din orașe mari, — era tescită de lume. Ioudase juriul românesc, ba și din depărțări mai mari veniseră Români la o zi frumoasă de sărbătoare. Spre surprinderea noastră văzurăm o mulțime neașteptată de intelectuali străini, Unguri din localitate.

Tot insul a fost și mulțumit cu prestațiunile reunii de cântări. Să desfășură un program variat și placut, în timp mai bine de trei ore. Atâtă variație ca ducea din punct de vedere tot spre ceea mai înăltător, nu e de toate zilele în producțiunile noastre. Soluri, duete, cvartete, coruri, orhestră, ajunseră la întrecere, iar nesfărșitele aplașe și frumoasele buchete de flori erau răsplata momentană a celor ce se produceau. La această parte muzicală se adau cea intregire joc de teatru („Casă veche”, localizare) și joc de călușeri.

Lumea a rămas foarte încântată de prestațiuni de reuniune de cântări. Străinii numai vorbe de laudă au avut, nimic de critică, ci din contră, se mirau că România poate așa ceva presta, iar ei nu.

Au esecat între debutanții tenorul Ionel Rădulescu, dirijentul reuniunii de cântări, eroul întregii sări, căruia trebuie să i se recunoască priceperea și munca ce a desvoltat și cu această ocazie. Un profesor de muzică dela școalele de stat din Deva, după reprezentări imediat a urcat scenă și nu avea vorbe destule de laudă felicitându-l pentru huna reușită ce prea mult l-a surprins. Au esecat apoi ca solistă dăoara M. Vasilca, iar ca diletanță dna Ciontea, dăoara V. Domșa și dl Dariu Pop. Totodată e de laudat bu națională dnei Victoria Dr. Erdéyi, care și cu această ocazie a dat sprijin reuniunii de cântări, acompaniind întreg programul la pian.

Concertul și producțiunea dată a fost o manifestație culturală foarte succesoare și impunătoare. După concert chiar în familiile străine, în localuri publice, în oficile străine numai da succesul sării s-a vorbit. Au venit Valah și cucerească Deva, — era refrenul unor, — dar să producă așa de frumos, cum noi cei stăpâni în oraș nu ne putem, — o mână de familii românești din oraș au fost în stare să adune o mare de Români, însă noi cei tari în oraș abia întrunim părți din ai noștri, — z ceau alții.

Succesul moral a fost peste așteptare, iar dacă nu ar fi prea costisitoare o astă întreprindere, ar merită an de an să se repete. Ca dovedă că lume multă a cercetat concertul, amintesc că incassările au fost circa C. 1400, ceeace pentru provincie e mult.

Reuniunea de cântări din Orăștie poate fi mandă de reușita avută. Laudă și-a căstigat și și celor ce o conduce. O astfel de excursie întărește sărele și dă nădejdi pentru viitor.

A doua zi înainte de plecare corul întreg a fost ospas la un dejun bogat la doamna Elena Hossu Longin. Cu acea ocazie președintele reuniunii de cântări dl Ioan

Branga a mulțumit întregului comitet aranjator, în frunte cu doamna Hossu și cu dl protopop Dr. Dobre, pentru ostenile date și i-a asigurat de simpatia întregii reunimi de cântări. Dl protopop de asemenea a adus mulțumită cântăretilor pentru bucuria și cinstea națională ce au cauzat Românilor din Deva.

Astfel a fost manifestația culturală din Deva, care pentru România din localitate a fost o instructivă zi de școală națională. Încredere în elementul românesc și curaj pentru viitor a fost concluzia ori căruia om obiectiv, care a luat parte la serbare.

Coresp.

NOUTĂȚI.

Atentatul dela Debrețin. Nu se adeveră stirea, că făptuitorii grozniciei crime dela Debrețin ar fi fost arestați în București. Din contră se afirmă, că ei ar fi scăpat cu fuga din București, luând drumul spre Rusia. E stabilit, că criminalii sunt: studentul Cătărău, de origine din Bulgaria, apoi basarabean, supus al imperiului rusesc, despre care e dovedit, că era spion rusesc în București, și Chirilov, originar din Rusia. In Cernăuț au fost amânoi, când au expeditat lădiță cu bombă la Debrețin, cu pașapoartele imprumutate dela studentul Silvestru Măndăchescu, și birjarul Avramov. Acești doi au fost arestați, pentru că și-au dat pașapoartele altora.

„Domnul notar”. Piesa teatrală a domnului Octavian Goga, intitulată „Domnul notar”, a fost reprezentată Dumineacă sara pe scena teatrului național din București și a avut un succes extraordinar de mare. Piesa a apărut și în tipar, și se poate căpăta la librăria arhiceziană. Prețul 2 coroane.

Moartea unui învățător. Dr. Fox, un învățător din Australia, a descoperit un antitoxin, ca bun medicament împotriva mușcării de șerpi. Venind la Calcuta și a repetat experimentele în grădina zoologică; după câteva ore însă doctorul a incetat din viață. A voit adeacă să arate efectul medicamentului său, și în acest scop a lăsat că cinci șerpi veninoși să-l muște de mâna. În patru rane și-a pus antitoxinul, însă a uitat de rana și-a cincea. După câteva ore a observat simptomele de înveninare; dar era prea târziu, căci leacul său are efect numai dacă e folosit imediat după mușcare. Nenorocitul învățător a murit în chînuri complete.

Monumentul Vlaicu. „Ardeleana” Institut de credit și economii, soc. pe acții, în Orăștie a votat pentru monumentul Vlaicu suma de 500 coroane.

† Victor Badiu, învățător în Marcos, după grele suferințe. Împărtășit fiind cu sfintele taine, a incetat din viață, Sâmbătă în 15/28 Februarie 1914 la orele 11 din noapte, în al 3-lea an al vieții, în al 7-lea în al funcționării sale ca învățător și în al 4-lea an al fericitei sale căsătorii. Rămăștele pământești i s-au depus spre vechea oadă Marti în 3 Martie n. 1914 la orele 3 după amiază, în cimitirul bisericii gr. or. rom. din Marcos. Fie-i înrâna ușoară și memoria în veci binecuvântată!

Aviație. Din capitala Rusiei se anunță, că pilotul Sicorski a luat în aeroplani opt pasageri și a sburat, la o înălțime de o mie de metri, din Petersburg peste Gacina până la reședința împăratășă a Tarsco Selo, de unde fără să aterizeze s-a intors la aerodromul de unde a plecat. Sborul a durat două ore și șase minute — Trecerea în sbor a muntelui Montblanc este negreșit fapt admirabil, dar din punct de vedere al utilității mașinie de sburătoare de mai puțină însemnată practică. Recordul lui Sicorski dovedește că aeroplaniul într-un viitor apropiat are să fie unul din mijloacele cele mai valoroase de comunicație.

Biroul de informații, din Piața mare a Sibiului, cu 1 Martie este deschis înainte de ameza între orele 8 și 12, după ameza între 2 și 5, ear în zile de Dumineacă dela 8 până la 10 înainte de ameza.

Obligativitatea la serviciu militar. Ministerul președinte englez Asquith a primit Vineri o deputație, care cerea introducerea obligativității generale a serviciului militar. Asquith a refuzat, zicând că Flota Angliei este puternică de ajuns, ca să poată face față ori căruia atac din afară. Englezii, a zis ministerul, nu stau îndărât nici unui popor din lume, cu toate că în țara lor nu există obligativitatea serviciului militar; deoarece aduce calde mulțumite, în numele „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”: Victor Torășianu, președintă.

Timbre nouă. Ministerul de finanțe anunță, că timbrele care circulează în țara noastră din 1903 vor fi înlocuite cu timbre nouă, și anume începând cu ziua de 1 Aprilie 1914. Timbrele actuale mai au valoare numai până în 30 Septembrie 1914.

Fără alcool. Uniunea muncitorilor din Zürich a hotărât cu 110 voturi contra 26, că ziua de 1 Mai, ziua lucrătorilor, să fie sărbătorită fără consumare de băuturi alcoolice. Muncitori, care vor călători hotărârea adusă, au să fie urmăriți cu ceea mai mare a-sprime.

De arendat o moșie de 228 jugăre în hotarul Turzii, din 1 Aprilie a. c. Informații se dau în cancelaria domnului avocat Dr. Octavian Russu, la „Albina”. Moșia e compusă din pământ arător, sănătate și păsune și se arendează pe mai mulți ani.

Telefon în Turcia. Fostul sultan Abdul Hamid nu voea să șudă despre introducerea telefonului în imperiul otoman. Se temea adecă de atenție produse prin mijlocirea sărmelor de bronz. Abea acumă s-a construit rețea de telefon în Constantinopol și alte orașe. Înălțarea nouui așezământ s-a facut Sâmbătă cu mari festivități.

Mușcați de un câne turbat. În 27 Februarie n. în Orăștie, pe la 6 ore seara, când circula o mare mulțime pe străzi, un câne turbat s-a repezit asupra trecătorilor, mușcând în căteva momente, 24 de persoane. Lumea a început să alerge îngrozită, căutându-și adăpost, să că după puțin timp toate străzile au rămas puști. A pornit apoi poliția, care a impuscat toti canii pregăti pe străzi. Până cără dimineață a tinut această goană, când apoi arăstul Coriolan Pop a culcat la pământ cu trei gloante de revolver pe cânele turbat, care împriștiase atâtă groză. Toți cei mușcați de câne au fost transportați la institutul Pasteur.

Lipsă de servitorime. Un industriaș din New York s-a adresat cu o cerere cără primar, zicând că: se cauță o sută de mii de servitori și servitoare, cu plăta de căte o sută douăzeci coroane pe lună. Doamnele americane din clasa de mijloc sunt necesită să-și facă singure întreg lucru menajui, deoarece nu și găsesc servitoare nici pentru o leaș de 30-35 coroane pe săptămână. Cauza acestei apariții este că fetele lucrează mai bucuriose în fabrici, unde se muncesc un timp hotărât, și unde se bucură de libertatea, care n-o au ca servitoare.

Gratis și fără obligă serveste cu orice deslușiri și sfaturi, la tot felul de asigurări de viață, Agentura Generală a „Victoriei”, Sibiu, strada Ciznădiei Nr. 15.

Religiositatea în orient. Iaponia, în ideile săle religioase, se apropie tot mai mult de principiile credinței creștine; China însă, cum scrie revista *Review of Reviews*, voie să chemă la o nouă viață însuflețirea pentru vechea religie chineză. În timpul din urmă s-a observat adecă o întărire a învățăturilor marelui filozof și moralist Confuciu, a cărui înrăurire slabise foarte mult în secolul trecut. Mai ales cu priejul festivității, organizate în amintirea zilei naționale a lui Confuciu (551-479 a. Cr.), la care a participat o lume imensă, s-a observat că poporul chinez tot mai respectă memoria ilustrului învățător. Conducătorii actuali ai ținerei republici sunt conștii de faptul, că imperiul cel mare are trebuință neapărată de religiune, și speră că să-și deștepte la o nouă viață prin întărirea într-o formă mai modernă a vechiului cult chinezesc.

La fondul Dr. P. Șpan pentru ajutorarea copiilor de Moti, aplicați la meseriai, au mai dărui: Nicolae Borza, protopresbiter (Făgăraș), 50 bani; Ana Mondoc n. Totar, soție de învățător (Sebeșul super.), 40 bani; dăoara Mărioara Căpitanu (Alba-Iulia), 20 bani; Ilariu Reit, consilier de stat, 20 bani; Ion Gărbacea, expeditor de post, 30 bani; Victor Dresnandt, agent, 25 bani; Iosif Martin, paroh (Recea-Teleariană), 1 cor.; Romul Pop, paroh (Garbova), Vincentiu Gramă, paroh (Răușor) căte 50 bani; Ion Neagu, inv. (Poplaca), 30 bani; Nic. Bentz, funcție de bancă penz., 50 bani; Anastasie Beșa, dirijentul sucursalei „Albina” (Dicționarul sărăcăină), soție sa Valeria și copii lor Traian, Valeriu și Eugenia, 1 cor.; Romul Pulea, paroh (Saschiz) Petru Moga, frânelar, Nicolae Cojocariu, sodal cumpănă căte 20 bani; și Dem. Ursu, sodal horăr, 30 bani. Starea fondului cor. 1587-93. Pentru prinose aduce calde mulțumite, în numele „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”: Victor Torășianu, președintă.

Cărți și reviste.

Candela, foaie bisericească literară din Cernăuț, nr. 12 din 1913 (a apărut numai acum din cauza grevei tipografilor din Austria) și cuprinde: Levitic, traducere și comentar, de prof. D. V. Tarnavskchi. Materialul ca sistem filosofic, de Dr. St. Sagin. Tratatul sfântului Atanasie, de Dr. I. Puial. O evanghelie a lui Iştvan cel mare în München, de Dam. Dan. Epistolă către Romani, de Dr. V. Gheorghiu. Text ruseșc. Comunicări. Intrebări și cauzuri pastorale. Cronica. — Abonamentul 8 cor. pe an. Adresa: Cernăuț, reședința arhiepiscopală.

Biserica Ortodoxă Română, nr. 10 din 1914 cuprinde: Maia sfântului ierarh Nicolae, de Dr. Drag. Demetrescu. Trei căihetări mari ai bisericii, vechi. Cremătineea, de B. Mangăru. Adevăr și dreptate. Bulgaria din punct de vedere istoric religios. Telegrama mitropolitului Mo'dovei către regina României cu priejul împlinirii a 70 ani de vîrstă. Carte pastorală către poporul din nouul teritor dobrogean, de arhiepiscopul Vartolomeu S. Bacăoanu. Congresul profesorilor de științe religioase, de C. Nazarie. Tezele pentru conferințe pastorale din mitropolia Moldovei și Sucevei în 1914. Din corespondența episcopală de Buzău Dionisie Romano. Acte privitoare la alegera și instalarea episcopului ardelean Vasile Moga, de Dr. I. Lupă. Literatură religioasă. Chestiunea jurământului. Predică s. a. — Abonamentul 12 le. pe an. Adresa: București, strada Principalele unite, 60.

Legea electorală. A apărut în tipografia arhidicezană din Sibiu *Legea electorală*, (Articolul de lege XIV din 1913), tradusă de Teodor V. Păcăian. Prețul 1 coroană exemplarul. Fiind acum votat și proiectul de lege despre arondarea cercurilor electorale, în curând noua lege electorală va fi pusă în aplicare, și astfel încă în anul acesta listele electorale vor fi compuse pe baza noilei legi electorale. E de dorință intelectualilor noștri, se cunoască bine această lege, pe care a-i putea exploata partile bune în favorul poporului român, și pentru a se putea îngrăji, ca de la prima compunere a listelor electorale pe nouale temeuri legale, din anul acesta, România cu drept de vot se fie toti treceți în liste. Le recomandăm deci să-și procure legea, spre a o putea studia, ca la timpul seu să stea apără interesele celor de sub a lor condusere. Legea se poate comanda dela dl Teodor V. Păcăian, Sibiu, (Nagyszeben).

Teatru.

Miercuri în 4 Martie: Teodor obositul, farsă în 3 acte.

Joi în 5 Martie: Fedora, dramă în 4 acte de Sardou, reprezentație în beneficiul artistei Iulieta Barthelemy.

Din public.*

Mulțumită publică.

Tinerimea gr. or. română din mică parohie Rodbav în anul trecut a pus baza unui fond cultural, cu menirea specială de a promova cultura tineretului. Acest fond, care se sporește din sumele incasate de copiii de școală cu colindatul, precum și din venitul curat al petrecerilor populare aranjate de tinerime an de an, a ajuns la suma de 150 cor. La această sumă au contribuit suprasolvind la petrecerile (produciunile teatrale) din anul trecut și cel curent următorii Domnii: G. Popa notar în Beclane, G. Nicosă notar în Calbor căte 3 cor., A. Besoiu cojocar, P. Cațăveiu paroh, G. Verdea din Rodbav, V. Văja inv. N. Bologa inv. în Boholț căte 1 cor. G. Gabor inv. Rodbav V. Boldan inv. în Voila că

Nr. 180/1914 protopresb. (411) 1-3

Coneurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III. Dobric, din protopresbiteratul „Cetatea de peatră”, — devenită vacanță prin moartea parohului Ioan Perhaia, — se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Venitele sunt cele cuprinse în coala B. de congruă.

Cei ce doresc să ocupe acest post să-și înainteze petițiunile împreună cu documentele trebuințioase subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul deschis și după prealabilă inconvienție să se prezinte în parohie spre a căntă, predica și celebra.

Lăpușul-unguresc, la 12 Februarie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului „Cetatea-de-peatră”, în conțegere cu comitetul parohial din Dobric.

Andrei Ludu
protopop.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiceziană, Sibiu:

Pocăitii.

Studiu pentru combaterea sectei pocăitoilor de

Dr. Sebastian Stanca.

Prețul: 4 cor. + porto 20 fil.

AVIZ.

Aduc la cunoștința On. Public din Sibiu și jur, că până când mi-am putut aranja o prăvălie proprie, după eșirea din tovărăsie cu d. I. Radu, până acum am lucrat în tovărăsie cu fratele meu I. Mănzat. Cu stimă vestesc On. public, că de azi înainte mi-am deschis singur o

prăvălie de măcelar

în Str. Turnului (Saggasse) Nr. 11 (edificiul „Hotel Mihaiu”), care să întrunească toate condițiile unei prăvălii moderne și mi-am asortat-o cu tot felul de carne: **carne de vită, vitel, porc și miei**. Afară de acestea țin sănătă, unsuare și carne afumată etc. de prima calitate.

Prețuri moderate serviciu prompt și conștientios!

Rugându-mă de sprijinul Onor. public semnez

Cu deosebită stimă

Coman Mănzat,

măcelar

Sibiu, Str. Turnului (Saggasse)
(404) 3-3 Nr. 11 (Hotel Mihaiu).**,NOIANA“**,

institut de credit și econ., soc. pe acții în Noul-Român (Oláhujfalu).

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Noiana” societate pe acții se invită conform §§-lor 15 și 16 ai statutelor societății la

a VII-a adunare generală ordinată,

se va ține în Noul-Român în localul institutului la 25 Martie st. n. 1914 la 10 ore a. m.

Obiectele:

- Constituirea adunării generale.
- Raportul direcției și al comitetului de supraveghiere, și aprobarea bilanțului pe anul 1913.
- Distribuirea profitului curat, conform bilanțului și darea absolvitorului direcției și comitetului de supraveghiere.
- Alegerea comitetului de supraveghiere.

Domnii acționari, care doresc să luă parte la această adunare cu vot decisiv au să depună actele eventual documentele de plenipotență la cassa institutului nostru cu cel puțin o zi înainte de adunare, (§ 17 din statut).

(412) 1-1

Contul bilanț la 31 Decembrie 1913.

Debit—Vagyon. Mérleg számla 1913 évi Dec. hó 31-én. Credit—Teher.

	K f		K f
Cassa în număr — Pénztár készlet	2,754.95	Capital social — Részvénytőke	42,000-
Ebölt — Bank váltok	145,053.50	Fond de rezervă — Tartalék alap	10,004-
Imprumuturi hipotecare — Jelzálogos kölcsönök	7,640-	Fond de scopuri de binefacere — Jótékonyczél alap	291.17
Cont-current — Folyó számla	2,088.84	Depunerile spre fructificare — Betétek	65,201.19
Efecte — Ertékpapír	3,800-	Reescompt — Visszeszámítás	36,027-
Mobilier — Felszerelés	800-	Prodiversi — Hitelezők	218.56
Amortizare — Leirás	100-	Dividende neridicante — Fel nem vett osztályok	140-
	700 —	Interese transitoare — Atmeneti kamatok	2,271.70
	161,537.29	Profit curat — Tiszta nyereség	5,883.67
			161,537.29

Contul profit și perderi.

Eșite—Kiadás. Nyereség és veszteség számla. Profit—Bevétel.

	K f		K f
Interese la depunerile — Betéti kamatok	3,839.23	Profit transpus — Nyerés áthozat	778.09
Interese de reescompt — Visszeszámítási kamatok	4,284.62	Interese dela cambii — Kamatok	11,108.13
Contribuțione și aruncuri — Adó	1,117.20	Interese hipotecare — Jelzálogos kölcsönök után	202.05
Contribuțione 10% la interesele dep. — 10% betéti kamat után	383.92	Interese dela Cont current — Folyószámla után	391.75
Salare — Fizetések	1,500-	Interese dela efecte — Ertékpapirok után	60-
Spes — Költségek	731.66	Provizioni — Jutalékok	5,224.55
Paro — Postadíj	111.07		
Hirie — Házber	100-		
Competențe de timbr — Illetékek	53.30		
larce de prezență — Jelenlétéi dijak	459.90		
Mortizare din mobilier — Felszerelési törlesztés	100-		
Profit curat — Tiszta nyereség	5,883.67		
	17,764.57		

Noul-Român, la 31 Decembrie 1913. — Oláhujfalu, 1913. decembert hó 31-én.

Membrii direcției: — Igazgatóság i tagok:

Aurelian Negruțiu m. p., pres. Aurel Oprean m. p.
Lazar Cocoș m. p. Maximilián Budac m. p. Ioan Giurca m. p. Lesman Arnold m. p.
Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului. — Alulirt felügyelő bizottság jelen mérleg-számolt megvizsgáta és az intézet könyveivel teljes öszhangzásba és rendben ta'ata.

Membrii comitetului de supraveghiere: — Felügyelő bizottság i tagok:

Ioan Holerga m. p. Lesman Mór m. p. Vasile Aron m. p.
Simion Cădea m. p. Nicolae Balu m. p. Dr. George Moldovan m. p.**„MIELUL“, cassă de păstrare și împrumut în Poiana.****Convocare.**

Domnii acționari ai Cassei de păstrare și împrumut „Mielul”, societate pe acții în Poiana, în virtutea §-lui 14 al statutelor societății se invită prin aceasta la

a XXII-a adunare generală ordinată,

care se va ține în Poiana, la 15 Martie st. n. 1914, la 3 d. a. în sala cea mare a școalii nouă.

Obiectele:

- Raportul anual al direcției, bilanțul anului de gestiune 1913 și raportul comitetului de supraveghiere.
- Distribuirea profitului realizat, conform bilanțului.
- Propunere pentru detragerea mandatului membrilor din direcție Dumitru Șufană și Constantin Bozdog.
- Alegerea a 7 membri în direcție cu mandat pe 6 ani.
- Alegerea a 5 membri în comitetul de supraveghiere cu mandat pe 3 ani.
- Fixarea prețului marcelor de prezență pentru membri direcției și ai comitetului de supraveghiere.
- Propuneri din partea direcției.

Se atrage atenția domnilor acționari la dispoziția §. 16 din statut în sensul căruia la adunare pot participa numai acționari, care sunt treceți cu 6 luni mai înainte ca acționari în registrul acționarilor.

Acțiunile și eventualele documente de plenipotență sunt să se depună la cassa societății cel mult până la 14 Martie st. n. 1914.

Poiana, la 26 Februarie 1914.

(413) 1-1

Direcția.**Active. Contul bilanț încheiat cu 31 Dec. 1913. Pasive.**

	K f		K f
Cassa	15,252.94	Capital de acții	50,000.—
Efecte	20,570.—	Fond de rezervă general	50,000.—
Escompt	250,099.29	Fond de rezervă special	26,515.85
Imprumuturi hipotecare	361,234.14	Fond de penziuni	1,206.15
Imprumuturi pe oblig. cu covenți	99,216.12	Fond cultural filantropic	1,308.15
Cont-current	123,504.03	Depuneri spre fructificare	725,233.22
Mobilier	200—	Interese transitoare anticipate	9,518.38
10% amortizare	20—	Diverși creditori	405.82
Interese transitoare restante	6,421.86	Profit curat	14,830.—
Diverși debitori	2,538.69		
	879,017.07		879,017.07

Perdere.

	K f		K f
Interese la depunerile	34,252.72	Interese:	
Salare și relut de cvartir	4,566.61	de escompt	17,383.85
Marce de prezență	841.—	de hipotece	21,519.10
Chirie	400—	de obligații	8,223.89
Spese (impr., reg., porto, diverse)	1,073.16	de cont-current	7,353.62
Contribuțione:		de efecte	991.24 55,471.70
dare directă	2,061.11	Proviziuni și alte competențe	7,281.84
10% dare după int. la dep	3,426.27		
diverse aruncuri	372.67		
10% amortizare din mobilier	20—		
Profit curat	14,830.—		62,753.54

Poiana, la 31 Decembrie 1913.

Petru Tiuera m. p. contabil.

Ioan Bozdog m. p.

Ion Prodan m. p.

Constantin Bozdog m. p.

Nicolae Ghișe m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele institutului purtate corect.

Poiana, la 1 Martie 1914.

Comitetul de supraveghiere:

Iosif Lissai m. p., prez.

Ioan Tanase m. p.

Nicolaes Prodan m. p.

Pentru ceice vin la Sibiu**AVIZ!****Pentru ceice vin la Sibiu**